

Учреждение образования
«Брестский государственный университет имени А. С. Пушкина»

**АКТУАЛЬНЫЕ ВОПРОСЫ ГЕРМАНСКОЙ
ФИЛОЛОГИИ И ЛИНГВОДИДАКТИКИ**

Материалы
XXV Международной научно-практической конференции

Брест, 5 марта 2021 года

Под общей редакцией
кандидата филологических наук, доцента *Е. Г. Сальниковой*

Брест
БрГУ имени А. С. Пушкина
2021

УДК 811.11:[378.016:81'1](082)
ББК 81.43я431
А 43

*Рекомендовано редакционно-издательским советом учреждения образования
«Брестский государственный университет имени А. С. Пушкина»*

Редакционная коллегия:

кандидат педагогических наук, доцент **Л. Я. Дмитрачкова**
кандидат педагогических наук, доцент **Н. В. Иванюк**
кандидат филологических наук, доцент **Е. Г. Сальникова**
кандидат филологических наук, доцент **Н. А. Тарасевич**
кандидат филологических наук, доцент **И. В. Повх**

Рецензенты:

заведующий кафедрой иностранных языков УО «Брестский государственный
технический университет», кандидат филологических наук, доцент **В. И. Рахуба**
доцент кафедры немецкой филологии и лингводидактики
УО «Брестский государственный университет имени А. С. Пушкина»,
кандидат педагогических наук, доцент **Е. Д. Осипов**

А 43 **Актуальные** вопросы германской филологии и лингво-
дидактики : материалы XXV Междунар. науч.-практ. конф., Брест,
5 марта 2021 г. / Брест. гос. ун-т им. А. С. Пушкина ; редкол.:
Л. Я. Дмитрачкова [и др.] ; под общ. ред. Е. Г. Сальниковой. – Брест :
БрГУ, 2021. – 287 с.
ISBN 978-985-22-0313-5.

Сборник включает материалы, в которых рассматриваются актуальные во-
просы лингвистических и литературоведческих исследований, а также лингво-
дидактические основы и инновационные направления языкового образования.

Издание адресовано научным сотрудникам, преподавателям учреждений
высшего образования, аспирантам, студентам.

Ответственность за содержание и стиль материалов несут авторы.

УДК 811.11:[378.016:81'1](082)
ББК 81.43я431

ISBN 978-985-22-0313-5

© УО «Брестский государственный
университет имени А. С. Пушкина», 2021

СПИСОК ИСПОЛЬЗОВАННОЙ ЛИТЕРАТУРЫ

- Buhlmann, R. Handbuch des Fachsprachenunterrichts : unter besonderer Berücksichtigung der naturwissenschaftlich-technischer Fachsprachen / R. Buhlmann, A. Rearns. – 6., überarbeitete Aufl. – Tübingen : Narr, 2000. – 468 S.
- Соловова, Е. Н. Методика обучения иностранным языкам : базовый курс лекций / Е. Н. Соловова. – М. : Просвещение, 2002. – 239 с.
- Риммар, А. И. Модели планирования урока иностранного языка / А. И. Риммар // Иностранные языки: инновации, перспективы исследования и преподавания : материалы междунар. науч.-практ. конф., Минск, 22–23 марта 2018 / Белорус. гос. ун-т. – Минск : БГУ, 2018. – С. 153–156.
- Ende, K. Deutsch Lehren Lernen: Curriculare Vorgaben und Unterrichtsplanung / K. Ende. – Langenscheidt, 2014. – 152 S.
- Schifko, M. „...oder muss ich expliziter werden?“ Formfokussierung als fremdsprachliches Konzept : Grundlagen und exemplarische Unterrichtstechniken / M. Schifko // Fremdsprachliche Deutsch. – Sprechen lernen. – Theorien und Modelle. – Heft 38/2008. – S. 36–45.

Я. С. ЗЯНОЎКА, Ю. С. ГЕЦЭВІЧ, Д. А. ДЗЕНІСЮК,
А. А. ДРАГУН, Д. І. ЛАТЫШЭВІЧ
Беларусь, Мінск, Аб'яднаны інстытут праблем інфарматыкі НАН Беларусі

ЕЎРАПЕЙСКАЯ ДАСЛЕДЧАЯ ІНФРАСТРУКТУРА
МОЎНЫХ РЭСУРСАЎ І ТЭХНАЛОГІЙ CLARIN

Па меры развіцця інфармацыйных тэхналогій і сучаснай сістэмы камунікацый павялічваецца колькасць разнастайных метадаў і сродкаў, якія ўсё больш прымяняюцца ў навучальным працэсе. Камп'ютарызацыя навучання дапамагае палегчыць доступ да розных рэсурсаў і скараціць час навучання. Пад прымяненнем новых інфармацыйных тэхналогій не толькі выкарыстоўваюць сучасныя тэхнічныя сродкаў і тэхналогій, але і прымяняюць новыя формы і метады выкладання і падыход да працэса навучання ў цэлым. Навучанне з дапамогай камп'ютара дае магчымасць арганізаваць самастойную працу кожнага студэнта. Падбор праграм ажыццяўляецца перш за ўсё ад навучальнага матэрыялу, узроўню падрыхтоўкі навучэнцаў і іх здольнасцей.

На сённяшні дзень ім прадстаўлены доступ да разнастайных дадатковых інфарматызаваных сродкаў, якія забяспечваюць высокую інтэрактыўнасць, нагляднасць, інтэнсіўнасць і стымуляцыю самастойнага навучання, так як заўсёды знаходзяцца пад рукой. У дадзеным артыкуле мы б хацелі прадставіць еўрапейскую даследчую структуру CLARIN (Common Language Resources and Technology Infrastructure), якая аб'ядноўвае працу, веды, рэсурсы, інструменты, рэпазіторыі і паслугі, прапанаваныя шматлікімі еўрапейскімі цэнтрамі і нацыянальнымі

кансорцыумами [1]. Створаная ў 2012 г., Clarin займаецца пашырэннем інфраструктуры для абмену, выкарыстання і ўстойлівасці моўных і сацыяльных інструментаў для даследаванняў у галіне гуманітарных і сацыяльных навук. У цяперашні час платформа забяспечвае лёгкі і ўстойлівы доступ да лічбавых моўных даных (у пісьмовай, вуснай або мультымедыяльнай формі) для навукоўцаў, якія займаюцца рознымі навукамі. Яна таксама прапанаваў пашыраныя інструменты для выяўлення, вывучэння, аналізу і ацэнкі пашыраных інструментаў для выяўлення розных набораў даных, для ацэнкі якасця знаходзіліся. Гэта магчыма дзякуючы сеткавай федэрацыі цэнтраў, які ўваходзяць у арганізацыю платформы: сховішчы моўных даных, рэгістрацыя цэнтраў і цэнтраў ведаў, з доступам адзінай рэгістрацыяй для ўсіх членаў акадэмічнай супольнасці ва ўсіх краінах-удзельніках.

Асноўная мэта Clarin заключаецца ў даступнасці лінгвістычных рэсурсаў і электроннага прылад для аўтаматычнай апрацоўкі натуральнай мовы і даследчыкаў усіх навуковых дысцыплін, у прыватнасці гуманітарных і сацыяльных навук. Адна з задач інфраструктуры ведаў Clarin аб'ядноўвае арганізаваны доступ да ведаў і вопыту, даступных ва ўсёй інфраструктуры Clarin, і працату навігацыі для супольнасці Clarin і для супольнасці даследчыкаў сацыяльных і гуманітарных навук у цэлым. Крэдытны кампанент эксістэмы абмену ведамі з'яўляюцца цэнтраў ведаў установаў, які валодаюць вопытам у адным або некалькіх аспектах галіны. Clarin імкнецца пераадолець фрагментацыю моўных рэсурсаў і зрабіць моўныя рэсурсы даступнымі для даследчыкаў і студэнтаў ва ўсіх абласцях з дапамогай рэгістрацыі. Платформа прапанаваў доўгатэрміновыя рашэнні і тэхнічныя паслугі для разгорвання, падключэння, аналізу і падтрымкі моўных даных і інструментаў. Clarin падтрымлівае даследчыкаў, які жадаюць уздзейнічаць у перадавых даследаваннях для прасоўвання супольнага шматмоўнай еўрапейскай даследчай прасторы.

Інфраструктура Clarin складаецца з сеткі цэнтраў. Цэнтраў C (цэнтраў, якія прадастаўляюць метаданы, іх метаданы інтэграваны ў CLARIN, але ім не трэба прапанаваць якія-небудзь дадатковыя паслугі); K-цэнтраў (цэнтраў ведаў, частка інфраструктуры ведаў Clarin); установы ў краінах, якія ўваходзяць у Clarin ERIC, могуць стаць цэнтрам Clarin тыпу C і K. Clarin функцыянуе ў многіх краінах, вялікая колькасць якіх прапануюць пашырэнне доступу да даных, інструментаў і вопыту. У цяперашні час існуе больш за 100 сертыфікаваных C-цэнтраў і яшчэ некалькі кандыдатаў у цэнтраў. Гэтыя цэнтраў пастаянна павялічваюцца, бо новыя члены далучаюцца да праграмы. У той жа час платформа працягвае ўключэнне і развіццё новых кансорцыумаў такім чынам пастаянна абнаўляючыся і паляпшаючыся. У мінулым годзе лабараторыя распазнавання і сінтэзу маўлення АПП НАН Беларусі [2] стала прадстаўніком беларускага цэнтра ведаў у складзе Clarin (*CLARIN Knowledge*,

Belarusian text and speech processing (K-BLP)) [3]. Лабараторыя займаецца галіне апрацоўкі тэксту і маўлення на аснове камунікацыі чалавек-чалавек, "чалавек – машына" і "машына – машына". Яе членаў маюць вопыт у стварэнні сістэм для стацыянарных, мабільных і пераносных інструментаў для беларускай, рускай і англійскай моў. K-BLP прадастаўляе навукам веды па апрацоўцы тэксту, маўлення і іншых даных для пераносных моў, асабліва для беларускай. Цэнтр таксама прапанаваў падтрымку карыстальнікаў, рэкамендацыі і інструкцыі для кожнай моўнай матэрыялу. Нядаўна лабараторыя пачала працэс стварэння цэнтраў для ўсіх інтэрнэт-рэсурсаў, што азначае, што частка паслуг цяпер прапанаваў праз VLO (Virtual Language Observatory) [4]. Усе паслугі таксама прапанаваў непасрэдна праз платформу для апрацоўкі тэкставай і маўлення інфармацыі для розных тэматычных даменах corpus.by. Платформа прапанаваў інструменты для такенізацыі, марфалагічнага аналізу, стварэння электроннага граматычнага слоўніка, пазнакі часткі прамовы, аналізу частоты, праверкі арфаграфіі, пераўтварэння тэксту ў маўленне і інш. Спецыяльная платформа была распрацавана і пастаянна абнаўляецца, каб забяспечыць карыстальнікаў наборам 50+ інструментаў (веб-інтэрфейс) для апрацоўкі тэксту, галасоў і іншых дадзеных. Затым распрацаваныя сэрвісы групоўцца ў тэматычныя дамены для больш шырокага выкарыстання ў пэўных галінах прымянення. Падыход да апрацоўкі кожнай паслугі просты, карыстальнік можа запусціць службу, націснуўшы толькі адну кнопку, пры гэтым дзеянне будзе апрацавана, і вынікі паказаны вынікі. Пасля гэтага карыстальніку прапанаваў ўвесці ўважлівыя даныя і наладзіць параметры перад запускам інструмента. Гэты падыход дапамагае даследчыкам і простым карыстальнікам хутчэй выкарыстаць і правесці новыя гіпотэзы. Па больш падрабязную інфармацыю можа звярнуцца да афіцыйнага сайта лабараторыі АПП НАН Беларусі.

Галоўным стратэгічным прыярытэтам K-BLP з'яўляецца супрацоўніцтва паміж замежнымі навуковымі даследчыкамі, філолагамі і ўсімі зацікаўленымі праз інфраструктуру Clarin, рэсурсы якой дазваляюць будаваць устойлівыя сувязі ў межах адзіных навуковых праектаў, абмену ведамі і вопытам у апрацоўцы, аптымізацыі і выкарыстанні розных рэсурсаў у галіне гуманітарных, тэхнічных і сацыяльных навук. Наш досвед у складзе K-BLP азначае ствараць розныя інструменты на прыкладзе замежных распрацовак, прапанаваў нашы ідэі для арганізацыі і структуралізацыі замежных рэсурсаў, шукаць і знаходзіць новых партнёраў для супольных праектаў. Мы таксама зацікаўлены ў пашырэнні сувязей з беларускімі навукоўцамі для ўключэння іншых даследчых цэнтраў у K-BLP з мэтай вывучэння і павелічэння свядомасці замежнай навуковай супольнасці аб разнастайных распрацоўках беларускіх навукоўцаў.

СПІС ВЫКАРЫСТАНАЙ ЛІТАРАТУРЫ

1. CLARIN – European Research Infrastructure for Language Resources [Electronic resource]. – Mode of access: <https://www.clarin.eu/>. – Date of access: 18.08.2020.
2. Лабараторыя распазнавання і сінтэзу маўлення [Электронны рэсурс]. – Mode of access: <https://ssrlab.by/>. – Дата доступу: 18.02.2020.
3. CLARIN Knowledge Centre for Belarusian text and speech processing [Electronic resource] // CLARIN – European Research Infrastructure for Language Resources. – Mode of access: <https://clarin-belarus.corpus.by/>. – Date of access: 18.08.2020.
4. Virtual Language Observatory (Belarus) [Electronic resource] // Clarin. – Mode of access: <https://vlo.clarin.eu/search?2&q=uiip>. – Date of access: 18.08.2020.

М. А. КУЛЬКОВА

Россия, Казань, Казанский (Приволжский) федеральный университет

**ИННОВАЦИОННЫЕ ТЕХНОЛОГИИ ПРИ ОБУЧЕНИИ
СТУДЕНТОВ ИНОЯЗЫЧНОЙ
ЭТНОСПЕЦИФИЧЕСКОЙ ЛЕКСИКЕ**

Актуальность настоящего исследования обусловлена стремительно развивающимися глобализационными процессами, формирующими новые условия для успешного взаимодействия и сотрудничества представителей различных культур и национальностей. Особое значение придается обучению этноспецифической лексике, вызывающей существенные трудности в процессе усвоения иностранного языка.

Под *этноспецифической лексикой* мы понимаем лексические единицы, обладающие экстралингвистическим фоном и являющиеся источником значимой социокультурной информации об этносе, его обычаях, традициях и особенностях ведения быта.

Одно из наиболее перспективных направлений методики преподавания иностранного языка представляют корпусно ориентированные технологии, позволяющие решать конкретные лингвистические задачи благодаря доступу к структурированному массиву языковых данных в электронном виде [1]. В качестве авторитетных электронных корпусов рекомендуется использовать в образовательном процессе русско-немецкий подкорпус Национального корпуса русского языка [3], а также немецкоязычный корпус DWDS [2].

Традиционная дидактика предполагает преподавание и усвоение учебного материала в соответствии с определенной последовательностью подачи материала, логическим построением как содержания, так и учебного процесса в целом. В процессе обучения студентов необходимо отбирать учебный материал согласно логической взаимосвязи тем из корпуса. При этом следует определить содержательные центры и выделить главные понятия, а также взаимосвязь со смежными научными дисциплинами, теоретическими

Зайнашева Л. Л., Шемшуренко О. В. Использование обучающих игровых ресурсов сети Интернет при обучении лексике на младшем этапе обучения в СОШ.....	206
Зозуля О. Л. Модель бумеранга в обучении иностранному языку на неязыковых специальностях: за и против.....	208
Зяноўка Я. С., Гецэвіч Ю. С., Дзенісюк Д. А., Драгун А. А., Латышэвіч Д. І. Еўрапейская даследчая інфраструктура моўных рэсурсаў і тэхналогій Clarin	211
Кулькова М. А. Инновационные технологии при обучении студентов иноязычной этноспецифической лексике.....	214
Матусевич О. А., Лукашевич К. К. К вопросу об использовании блог-технологий в обучении чтению в техническом вузе	216
Молчан О. К., Пинчук И. В. Информационно-коммуникационные технологии в обучении аудированию в высшей школе	219
Мухамадьярова А. Ф. Использование интерактивных рабочих листов в преподавании немецкого языка	220
Насибуллина Л. Р., Рахимова А. Э. Использование социальных сетей при обучении иностранному языку.....	223
Новик Т. И. Использование информационно-коммуникационных технологий в преподавании иностранного языка (из опыта работы).....	226
Онищенко Е. А. Использование интерактивных методов обучения для развития навыков диалогической речи на уроках английского языка в школе: опыт работы	228
Перевышко А. И., Юшкевич Е. В. Облачная технология Google Forms в образовательном процессе.....	231
Петровская В. А. Методы проблемного обучения иностранному языку как средство и способ развития творческого мышления	234
Прокопюк О. В. Влияние визуализации на овладение студентами интегральным значением научно-технического термина	237
Ryatigor T. W. Vorteile und Nachteile des Online-Studiums bei der Entwicklung der linguistischen Kompetenzen der Studenten.....	240
Радион Т. П. Новый подход к контролю знаний.....	243
Рогова Ю. В. Использование аутентичного песенного материала как эффективное средство развития коммуникативной и социокультурной компетенций при обучении английскому языку.....	246
Смирнова М. М. Методические приемы контроля уровня сформированности коммуникативной компетенции обучающихся.....	248
Сыч М. А. Фактор поликультурности в современной образовательной парадигме.....	250
Шпаковская И. Н. Викторина как метод мотивации при обучении иностранному языку студентов юридического факультета.....	252